

SZÖVEG –
FÁBIÁN TIBOR református lelkész, publicista

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
RIPORT

VISKÓK NÉPE

Nehezen találjuk a nagyváradi Gutenberg utcai romatelepet. A hírekben, újságokban olvastunk ugyan ezt-azt, de az életszagú valóság látványa, színe és szaga sokkol. Lézengő felnőttek álldogálnak, várakozó tekintettel figyelnek. A kóbor kutyák nem zavartatják magukat, tovább szaglásznek a szinte egyenletesen szétterülő szeméthalomban. Idősebb férfi jön elénk. Azt mondja, ő intézi a helyi romák dolgait. Amolyan vajdaféle. Percek alatt jó húszan veszik körül az autót. Gyermekek, édesanyák és fiatal emberek várnak a ruhára. Az idősebb generációból kevesebben vannak. A gettók népe rövid életű.

- ◆ Pityu tizenkétgyermekes családról beszél. Bólogatunk és gondolkodunk, mit is tehetnénk. Hiszen úgy tűnik, mintha a tenger kimerésére vállalkoznánk. Másfél hét sem telik el, ismét jövünk, ezúttal terepnézőbe. Az első barakkban, ha nem is tizenkét, de ötgyermekes család nyomorát tárja elénk Pityu. Itt a számoknak nincs jelentőségük. Alacsony az ajtófejfa, kényszerűen meghajlunk a Budai család szegénysége előtt. A velük élő nagybácsi és az ötből három gyermek fogad a garázs méretű otthonban. Legszívesebben idézőjelbe foglalnám a szót, de végtére ez is csak otthon. Egy eldugott sarokban apró kályha ontja a meleget. Lázár nagybácsi meséli, hogy bontásból származó gerendadarabok égnek éppen. A viskó egyharmadát a kályha és amolyan konyhasarok uralja, a már említett farakás társaságában. A maradék kétharmadon egy ócska kanapé és kétszemélyes ágy osztozik. Lázár a „konyhában” alszik, felismerhetetlen eredetű lomokon, a többiek heten „mindenütt másutt”. Mutatják az ebédet is. Ott rotyog a kályhán. Makaróni és hús. Mindkettő guberálás eredménye. Karácsony van, nekik ez nem a szeretet, hanem a lehetőségek: a teli kukák ünnepe. A család hiányzó része most is a szeméttárolók tartalmában keresi az „ünnepi asztalra” valót. Lázár az ebédre ügyel. A tízéves, de még mindig csak az első osztály padját koptató, értelmes tekintetű Bettike a két kisebb felügyelete miatt hanyagolja az iskolát. A hiányos öltözetű Ruben és Norbi barátságos, közvetlen és játékos. Ugyanolyanok, mint bármely más gyermek, csak éppen a ruha hiánya és a szutyok bősége szembeötlő.

”

„SEHOL NEM TUDUNK A SEGÉLLEL TÚL SOK ÖRÖMET OKOZNI. ÉRTSÜK JÓL: A GETTÓK NÉPÉNEK EZ CSAK A TÚLÉLÉSHEZ ELEGENDŐ, AZ ÉLETHELYZETÜK UGYANAZ MARAD.”

Második látogatásunk alkalmával, amikor az édesanyját is otthon találjuk, a hűtőszekrényen Bibliára leszek figyelmes. „A férjem hívó” – közli. Neoprotesztánszt ért alatta. Belelapozok, látszik, hogy gyakorta olvassák. S jegyzetfüzet híján néhány telefonszám is ott szerepel ákombákom számokkal, a megtartó Ige társaságában. A következő helyen is elmondjuk, ahol ismét ötgyermekes család fogad, hogy nem állami és nem is bűvös holland segéllyel térünk majd vissza, hanem a bibliai özvegyasszony két fillérével. „Magyar vallásúak vagyunk” – jön a válasz, amikor a felekezeti hovatartozást firtatjuk a második helyen. A romatelep lakossága közül a legtöbben a neoprotesztáns kiségyházaknál keresik és találják a lelki és testi táplálékot. Ami feltűnő még, hogy sehol nem tudunk a segéllyel túl sok örömet okozni. Értsük jól: a gettók népének ez csak

a túléléshez elegendő, az élethelyzetük ugyanaz marad. A szegénység, a mindennap és minden órában megélt nyomorúság kiöli a jobban bízó reménységet az emberi lelkekből. A gyermekek azért megilletődötten néznek fel reánk. Noszogatjuk őket, vegyenek bátran a szaloncukorból. Rögtön feltűnik, ezek a gyermekek nem tudnak csokit enni. A nagyocska Bettike aprócska darabokban majsolja a szaloncukrot, nehogy túl hamar elfogyjon. Egyik nyomorból a másikba mártózunk. Már-már szégyenkezve hallgatjuk és szemléljük azt a felfoghatatlan szegénységet, amiről eddig nekünk fogalmunk sem volt. Lám, amikor úgy érezzük, sajnálatra méltó az életünk, amikor előnt az önsajnálát, érdemes egy röpké látogatást tennünk a Gutenberg utcában, hogy megtanuljunk hálát adni mindazért, amink van. ♦